

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Divi Avrelii Avgvstini Hippon. Episcopi Meditationes, Soliloquia et Manuale

Augustinus, Aurelius

Coloniae Agrippinae, 1649

De impatientia correctionis & accusatione propriorum defectuum ac
vitiiorum, 10

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54885)

CAPVT X.

*De impatientia correctionis ; & accusatione
propriorum defectuum , ac vitiorum.*

1. **I**N capitulo, ubi peccata mea emendare debui, peccata peccatis addidi. Cum de illis accusatus fui, aut aliquo modo excusavi, aut extoto negavi, aut quod deterius est, defendi, & impatienter respondi, cum nullum sit peccatum à quo non sim contaminatus, aut contaminari non possim. Iustum est ergo, ut omni occasione remota emendationem promittam, undecunque aut à quocunque accuser, quatenus sic liberari valeam à peccato perpetrato vel perpetrando.

2. Multitudinem iniquitatum mearum expavescens, aliorum transgressiones reprehendere timui; & ideo mortis auctor extiti, quia virus, quod clamando expellere potui, non expuli. Indignatus sum adversus alios, qui me de vitiis meis reprehendebant, & quos amare debui, odivi. Illa quæ mihi nocebant vel displicebant, desideravi ut non essent: sciebam tamen, quod in natura sui erant bona, & à bono factore facta; sed ideo mihi nocebant, quia malus eram & male illis utebar. Nihil enim mihi contrarium est, nisi ego ipse. Mecum est quicquid mihi nocere potest, & ego ipse mihi sarcina sum. Optavi etiam, ut Deus peccata mea nesciret, aut punire nollet, aut non posset; & ita volui Deum esse insipientem, injustum, & impotentem. Quod si esset, Deus non

non esset. Non est superbia super superbiam meam. Propterea longe à salute mea, verba delictorum meorum. Suspecta est siquidem Deo superbia, & odiosa nec fieri potest, ut cum eo in gratiam revertatur. Diversum utriusque hospitium; nec in eodem cohabitant animo, quibus non licuit cohabitare in cœlo. In cœlo nata est; sed velut immemor, qua via inde cecidit, illuc postea redire non potuit. Cum aër pluvia vel nimio frigore aut calore turbatus fuit, contra Deum inique murmuravi. Omnia namque quæ ad usum vitæ accepimus, ad usum culpæ convertimus. Quapropter justum est, ut qui in cunctis peccavimus, in cunctis feriamur. Sæpe ad sacrum mysterium vocem meam fregi, ut dulcius cantarem; & magis delectabar in vocis modulatione, quam in cordis compunctione: Deus vero, cui non absconditur quicquid illicitum perpetratur, non quærit vocis levitatem, sed cordis puritatem. Nam dum cantor mulcet populum vocibus, Deum irritat pravis moribus.

3. Licentiam loquendi vel aliquid facienda, sæpe nimia importunitate vel calliditate à prælatis meis extorsi: non attendens miser, quoniam ille se decipit, qui occulte vel aperte satagit, ut hoc ei pater spiritualis injungat, quod ipse desiderat. Acum vel cultellum, vel aliquid vile, multoties nimium desideravi, nec confessus sum, quia peccatum non æstimabam, propter rei vilitatem. Veruntamen non multum distat, quæcun-

que substantia vilis vel preciosa requiratur, dum æqualiter sit corruptus affectus. Non enim cultellus in vitium est, sed cultelli appetitus; neque aurum in vitium est, sed auri cupiditas. In labore non laboravi quantum debui, vel quantum potui. In silentio etiam fui otiosus, quod est maximum peccatum. In silentio namque nemo sic debet esse otiosus, ut in eodem otio utilitatem non cogitet proximi; nec sic actuosus, ut contemplationem non requirat Dei. Parum enim proficit, qui alteri non prodest, cum potest. De vitiis meis multoties me jactavi, putans, esse insigne virtutis, ubi erat lapsus criminis. De virtutibus etiam vitia feci. Iustitia namque dum suum modum excedit, crudelitatis vitium gignit: & nimia pietas, dissolutionem disciplinae parturit: sic saepe vitium est, quod virtus putatur. Sic remissa segnitias, mansuetudo creditur; & pigritiae vitium, quietis virtutem imitatur. Finxi me esse, quod non eram: dixi me velle, quod volebam; vel nolle, quod volebam. Aliud ore dicebam, & aliud corde volebam: & ita sub ovina pelle, vulpinam conscientiam conservabam. Vulpina plane conscientia est tepida conversatio, animalis cogitatio, ficta confessio, brevis & rara compunctio, obedientia sine devotione, oratio sine intentione, lectio sine ædificatione, sermo sine circumspeditione.

3. O quam dura mihi sunt ista, quæ loquor! quoniam meipsum loquendo ferio. Veruntamen, quia me peccatorem non nego, sed peccatum

catum meum cognosco : erit fortasse apud Deum pium iudicem ipsa cognitio culpæ, impetratio veniæ. Dicam ergo, dicam miseriam meam, si forte sua pietas moveat illum. Dicam peccatum meum ; quoniam notitia peccati, initium est salutis. Magnam porto coronam, & vestem rotundam : regulam seruo jejuniorum, statutis psallo horis ; sed cor meum longe est à Deo meo. Exteriorem superficiem intuens, salva mihi omnia arbitror, non sentiens vermem interiorem, qui interiora corrodit. Vnde Oseas : Comederunt alieni robur meum, & ignoravi ; & ideo pergens totus in ea, quæ foris sunt, & ignarus interiorum meorum, sicut aqua effusus sum, & ad nihilum redactus sum, præteritorum obliviscens, præsentium negligens, futura non providens. Ingratus sum ad beneficia, pronus ad mala, & tardus ad bona.

4. Si me non inspicio, nescio me ipsum : Si autem me inspicio, tolerare non possum. Tanta invenio in me, quæ digna sunt reprehensione & confusione ; & quanto me subtilius sapius discutio, tanto plures abominations in angulis cordis mei invenio. Ex quo namque peccare coepi, nunquam unum diem sine peccato transire potui ; nec adhuc peccare cesso : sed de die in diem peccata peccatis addo, & ea, quæ præ oculis habeo, inspicio, nec gemo : erubescenda video, nec erubesco : dolenda intueor, nec doleo : quod est mortis signum, & damnationis indicium. Membrum enim quod dolorem non sentit, mortuum est ; & morbus insensibilis est

incurabilis. Levis sum & dissolutus, nec me corrigo, sed ad peccata quæ confessus sum, quotidie redeo: nec caveo foveam in quam miser ego cecidi, vel alios cadere feci, aut vidi. Cumque plorare & orare deberem pro malis quæ feci, & bonis quæ neglexi, proh dolor! versum est mihi in contrarium. Nam tepui & frigui & fervore orationis, & jam sine sensu frigidus remansi: & ideo flere me ipsum non possum, quoniam gratia lachrymarum recessit à me.

CAPVT XI.

De individuo comitatu conscientia nos ubique remordentis.

I. **P**ECCATA mea celare non possum, quoniam quocumque vado, conscientia mea mecum est, secum portans quicquid in ea posui, sive bonum, sive malum. Servat vivo, restituet defuncto depositum, quod servandum accepit. Si male facio, adest illa; si autem, benefacere videor, & inde extollor, adest illa. Adest vivo, sequitur mortuum: ubique mihi gloria vel confusio est inseparabilis, pro qualitate depositi. Sic sic in domo propria & à propria familia habeo accusatores, testes, iudices, & tortores. Accusat me conscientia, testis est memoria, ratio iudex, voluptas carcer, timor tortor, oblectamentum tormentum. Quotquot enim fuerunt oblectamenta mala, tot erunt tormenta dira in pœna. Nam inde punimur, unde delectamur.

CAPVT